

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE
cu privire la inadmisibilitatea recursului

învinuirea lui

Serghei Ceban

(art. 27, 190 alin. (5), 352¹ alin. (1) Cod penal)

(Dosarul nr. Ira-529/2024
Nr. PIGD 1-17207656-01-Ira-24042024)

Recursuri vădit neîntemeiate depuse după 01 septembrie 2023; Solicitarea inculpatului adresată unui executor judecătoresc de executare integrală a unei hotărâri judecătorești, când o parte din datorie a fost deja plătită benevol inculpatului, urmează a fi calificată conform art. 352¹ CP; În circumstanțele prezentei cauze, refuzul instanței de judecată de a recunoaște o persoană în calitate de parte vătămată nu este suficient pentru admiterea recursului.

09 aprilie 2025

Au examinat anterior cauza judecătorești:

Instanța de fond: Ion Chirtoaca

Curtea de apel: Iurie Iordan, Elena Cojocari, Marcel Juganari

Textul corespunde originalului

Judecând în lipsa părților recursurile în cauza penală privind învinuirea lui Serghei Ceban,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte*,
Ghenadie Eremciuc,
Vladislav Gribincea, *judecători*,

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Serghei Ceban s-a născut în anul 1974 în raionul Ștefan Vodă. El a fost învinuit, în temeiul art. 27, 190 alin. (5) Cod penal (tentativă de escrocherie în proporții deosebit de mari) și art. 352¹ alin. (1) Cod penal (falsul în declarații).

2. Serghei Ceban a fost apărât de avocații Oleg Cojocari și Mihai Gafton.

3. În prima instanță, cauza a fost examinată în procedură generală. La 05 mai 2020, Serghei Ceban a fost achitat pe toate capetele de acuzare, pe motiv că faptele lui nu întrunesc elementele infracțiunii. Instanța de apel a respins apelul martorului Raisa Levițchi, a admis apelurile procurorului și al părții vătămate, Oleg Levițchi, a casat parțial sentința în latura penală ce ține de art. 352¹ alin. (1) Cod penal. Instanța l-a recunoscut vinovat pe Serghei Ceban de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 352¹ alin. (1) Cod penal și l-a liberat de pedeapsă din cauza expirării termenului de tragere la răspundere penală.

4. Recurs împotriva deciziei instanței de apel au depus Oleg și Raisa Levițchi (f.d.1-25, 27-40, vol. V), avocatul Mihai Gafton, în interesele condamnatului (f.d.43-44, vol. V), procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Radu Sâli (f.d.47-87, vol. V), și condamnatul Serghei Ceban (f.d.89-93, vol. V).

5. La 21 martie 2024, condamnatul a informat instanța de recurs că, la 25 august 2017, avocatul Oleg Cojocari, în interesele condamnatului, a depus la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) o cerere formulată în temeiul art. 3 din Convenție (referitor la condițiile de detenție în P-13 Chișinău), art. 5§3 din Convenție (lipsa unei bănuieli rezonabile referitor la aplicarea arestului) și art. 13 combinat cu art. 3 din Convenție (cererea nr. [65792/17](#)). Reclamantul a susținut că lipsesc motive relevante pentru arestarea preventivă de două luni și arestul la domiciliu pentru o lună. Cererea a fost comunicată Guvernului. Potrivit datelor publice, CtEDO încă nu a soluționat cererea.

6. Urmărirea penală a fost pornită la 08 decembrie 2016 și finalizată la 25 octombrie 2017. Prima instanță a examinat cauza în perioada 06 noiembrie 2017 – 05 mai 2020. Instanța de apel a examinat cauza între 26 mai 2020 – 23 ianuarie 2024.

7. La 06 februarie 2024, dosarul a ajuns la Curtea Supremă de Justiție.

ÎN FAPT

a. Învinuirea adusă

8. Serghei Ceban este învinuit că, la 09 noiembrie 2010, a încheiat un contract de împrumut prin care a împrumutat suma de 70.000 de euro lui Oleg Levițchi, iar acesta se obliga să restituie această sumă, plus 10.000 de euro drept dobândă. La 23 februarie 2016, în baza unei tranzacții de împăcare, Oleg Levițchi a restituit suma de 7.000 de euro, iar la 28 aprilie 2016, acesta a mai restituit suma de 25.000 de euro, fapt confirmat prin recipisele semnate de Serghei Ceban. Ulterior, la 22 noiembrie 2016, Serghei Ceban, aflându-se la sediul executorului judecătoresc Iacob Miron, conștientizând faptul că a primit de la familia Levițchi suma de 32.000 de euro, urmărind în continuare scopul sustragerii prin înșelăciune a sumei menționate, a scris două declarații prin care a comunicat că nu a semnat nici o recipisă de restituire a împrumutului, pretinzând de la Oleg Levițchi în continuare suma de 80.000 de euro. Acțiunile lui Serghei Ceban, au fost calificate conform art. 27, 190 alin. (5), 352¹ alin. (1) Cod penal.

9. Învinuirea se bazează pe declarațiile părții vătămate, Oleg Levițchi, și a martorilor Raisa Levițchi și Iacob Miron, care au relatat că în anul 2010 Oleg Levițchi a împrumutat de la Serghei Ceban 70.000 de euro pe termen de un an, obligându-se să întoarcă suma de 80.000 de euro. Ei au încheiat un contract ipotecar în acest sens. În termenul indicat în contract, Oleg Levițchi nu a restituit banii. Serghei Ceban a înaintat acțiune în instanța civilă. Litigiul s-a finisat la 10 august 2016, când instanța de judecată a aprobat tranzacția de împăcare, prin care Oleg Levițchi s-a obligat să-i achite lui Serghei Ceban datoria de 70.000 de euro și 10.000 de euro pentru dobânda de întârziere. În timpul procesului civil, el i-a restituit în două rate suma de 32.000 de euro, iar la finele procesului civil i-a transmis alți 48.000 de euro. Pentru primele rate au fost întocmite recipisele din 23 februarie 2016 și 28 aprilie 2016. La 03 noiembrie 2016, a fost înregistrat spre executare documentul executoriu nr.2-373/16 din 10 august 2016 emis de Judecătoria Rîșcani, privind încasarea în mod solidar de la Oleg și Raisa Levițchi în beneficiul lui Serghei Ceban a datoriei de 80.000 de euro. Prin declarația din 22 noiembrie 2016, după restituirea părții rămase de 48.000 de euro, Serghei Ceban a comunicat că hotărârea nu a fost executată integral, din care motiv executorul nu a putut înceta procedura de executare și eliberarea declarației notariale privind radierea grevării bunului ipotecat. Serghei Ceban a solicitat executorului judecătoresc de a fi întreprinse măsurile de executare silită pentru încasarea sumei de 80.000 de euro.

b. Sentința

10. Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 28 mai 2018, a fost respinsă cererea Raisa Levițchi privind recunoașterea în calitate de parte vătămată (f.d.94-97, vol. III).

11. La 05 mai 2020, [Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani](#), l-a achitat pe Serghei Ceban de învinuirea prevăzută de art. 27, 190 alin. (5), 352¹ alin. (1) Cod penal, pe motiv că faptele sale nu întrunesc elementele componenței de infracțiune. Instanța a constatat că relațiile juridice incriminate reprezintă relații civile. Stabilind prezența concursului ideal de infracțiuni, precum și faptul că relațiile dintre Serghei Ceban și Oleg Levițchi sunt unele civile, instanța a constatat și lipsa elementelor componenței de infracțiune prevăzute de art. 352¹ alin. (1) Cod penal.

c. Apelurile depuse

12. La 19 mai 2020, procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Centru, Dmitrii Cororobai, a declarat apel în care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri prin care Serghei Ceban să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 190 alin. (5) Cod penal și condamnat la pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de opt ani, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis. Procurorul a susținut că instanța nu a luat în calcul că latura obiectivă a componenței de infracțiune prevăzute de art. 27, 190 alin. (5) Cod penal s-a manifestat prin acțiune și anume semnarea de către Serghei Ceban a declarației din 22 noiembrie 2016, prin care nu recunoaște recipisele semnate de el personal, respectiv solicitarea către executorul judecătoresc de a fi întreprinse măsurile de executare silită pentru încasarea sumei de 80.000 de euro.

13. La 18 mai 2020, partea vătămată, Oleg Levițchi, a declarat apel prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Serghei Ceban să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 27, 190 alin. (5), 352¹ alin.(1) Cod penal, și admiterea integrală a acțiunii civile. În esență, partea vătămată consideră că, prin probele administrate, s-a demonstrat că Ceban a comis tentativa de escrocherie în proporții mari și fals în declarații. În februarie și aprilie 2016, Ceban a solicitat și primit 32.000 de euro de la familia Levitchi, fără a modifica termenii tranzacției de împăcare semnate, care fusese aprobată de instanță abia în august 2016. Deși avea obligații conform acelei tranzacții, nu a cerut restituirea unei sume de 48.000 de euro, iar ulterior a obținut un titlu executoriu pentru încasarea sumei totale de 80.000 de euro. În cadrul procedurii de executare, Ceban a depus două declarații false, negând primirea celor 32.000 de euro și solicitând continuarea executării titlului executoriu, pentru a recupera din nou aceeași sumă.

14. La 18 mai 2020, martorul Raisa Levițchi a declarat apel împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat casarea sentinței și remiterea cauzei la rejudecare. Ea a invocat că, instanța de fond neîntemeiat a respins cererea depusă pentru a fi recunoscută ca parte vătămată printr-o încheiere protocolară. Ea ilegal a fost audiată doar în calitate de martor, deși a suferit prejudicii din cauza acțiunilor infracționale comise de Serghei Ceban, inclusiv atacuri asupra propriei sale proprietăți. Ea susține că Serghei Ceban a primit suma de 32.000 de euro de

la soții Levițchi în februarie-aprilie 2016, dar nu a recunoscut acest fapt, iar în cadrul procedurii de executare a dorit intenționat să primească din nou suma de 32.000 de euro, care era deja achitată. Tot la 18 mai 2020, Raisa Levițchi a declarat recurs asupra încheierii protocolare din 28 mai 2018, prin care a fost respinsă cererea privind recunoașterea în calitate de parte vătămată.

15. La 23 ianuarie 2024, [Curtea de Apel Chișinău](#) a respins apelul martorului Raisa Levițchi. Instanța a admis apelul procurorului și cel al părții vătămate, Oleg Levițchi, a casat parțial sentința în partea ce ține de art. 352¹ alin. (1) Cod penal și a pronunțat în această parte o nouă hotărâre prin care Serghei Ceban a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 352¹ alin. (1) Cod penal. Serghei Ceban a fost liberat de pedeapsă în legătură cu expirarea termenului de prescripție. Instanța de apel a reținut că Raisa Levițchi neavând calitatea de parte în procesul penal, însă avînd calitate de martor, ultima este titularul unui drept de apel limitat împotriva soluției instanței de judecată, doar cu privire la cheltuielile judiciare ce i se cuvine prin prisma prevederilor art. 401 al. (1), pct. 5) Cod de procedură penală. Instanța a respins ca nefondat apelul declarat de martorul Raisa Levițchi, deoarece avînd calitatea de martor nu este în drept să atace cu apel sentința primei instanțe în partea stabilirii pedepsei inculpatului și nici să pretindă la încasarea cărorva prejudicii materiale și morale. De asemenea, cercetînd materialele cauzei, instanța de apel a constatat că nu a fost demonstrată vinovăția lui Serghei Ceban, în comiterea infracțiunii de tentativă de escrocherie, or lipsesc probe ce ar confirma că inculpatul a urmărit scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, iar prima instanță justificat a concluzionat asupra necesității achitării inculpatului. Relațiile juridice reclamate de acuzatorul de stat în actul de învinuire și rechizitoriu sunt născute ca urmare a încheierii și executării contractului de împrumut, adică se atestă prezența unor relații de ordin civil.

16. Instanța de apel a concluzionat că prima instanță a comis o eroare în aprecierea vinovăției lui Serghei Ceban pe capătul de învinuire în baza art. 352¹ alin. (1) Cod penal. Vinovăția acestuia este dovedită prin mai multe probe, printre care declarațiile executorului judecătoresc Iacob Miron, făcute atât în instanța de fond, cât și în apel. Răspunsul executorului din 04 iulie 2017 arată că Serghei Ceban a negat achitarea integrală a datoriei, fapt confirmat de declarația sa din 22 noiembrie 2016. În perioada 23 februarie - 28 aprilie 2016, Ceban a primit suma de 32.000 de euro, iar la 16 noiembrie 2016 a fost transferată o sumă echivalentă în lei de 48.000 de euro pe contul executorului judecătoresc. Raportul de expertiză nr. 34/12/1-R-6840 din 06 decembrie 2016 confirmă că recipisele din 23 februarie 2016 și 28 aprilie 2016 au fost semnate de Serghei Ceban. Instanța l-a recunoscut vinovat pe Serghei Ceban de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352¹ alin. (1) Cod penal și l-a liberat de răspundere penală pe motiv că termenul de prescripție de doi ani pentru tragerea la răspundere penală a expirat.

d. Recursul

17. La 14 martie 2024, procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Sîli, a declarat recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală. Recurentul solicită casarea deciziei și remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel. Procurorul a invocat că instanța de apel a apreciat eronat probatoriul prezentat de partea acuzării și nu a evaluat corect comportamentul lui Serghei Ceban, care știa cu certitudine că a primit suma de 32.000 de euro la 23 februarie și 28 aprilie 2016. La 22 noiembrie 2016, acesta a depus o declarație la executorul judecătoresc în care a negat primirea banilor, solicitând continuarea executării sumei de 80.000 de euro, argumentând că hotărârea nu a fost executată integral. Escrocheria, în modalitatea în care este incriminat lui Serghei Ceban, s-a constatat prin trecerea unor mijloace bănești din proprietatea părții vătămate în proprietatea inculpatului, ceea ce, incontestabil, constituie infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal. Instanța de apel, constatând că între părți este prezent un raport juridic cu caracter civil, urma să ia în considerație că, în esență, delimitarea escrocheriei de încălcarea normelor de drept civil trebuie făcută luându-se în considerație două aspecte de maximă importanță: atitudinea făptuitorului față de faptul transmiterii lui a bunurilor și prezența disponibilității efective a făptuitorului de a-și executa angajamentele.

18. La 06 februarie 2024, partea vătămată, Oleg Levițchi și martorul Raisa Levițchi, au declarat recursuri în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 1), 2), 6) Cod de procedură penală. Recurenții solicită casarea deciziei și sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri privind recunoașterea lui Serghei Ceban vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 27, 190 alin. (5) și art. 352¹ alin. (1) Cod penal, precum și admiterea integrală a acțiunii civile. Cererile de recurs reprezintă o reproducere a cererilor de apel.

19. La 22 februarie 2024, avocatul Mihai Gafton, în interesele condamnatului, a declarat recurs fără a invoca vreun temei din art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei. Acesta susține că instanța de apel nu a efectuat calificarea corectă a acțiunilor condamnatului, nu a motivat soluția, nu a examinat și apreciat probatoriul administrat și nu a determinat rolul și acțiunile concrete ale condamnatului.

20. La 21 martie 2024, și condamnatul Serghei Ceban a declarat recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 4) și 6) Cod de procedură penală. Recurentul solicită casarea deciziei și menținerea sentinței, precum și constatarea că a fost deținut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, în condiții de detenție contrare art. 3 CEDO. Potrivit recursului, instanța de apel a admis în mod vădit ilegal apelul procurorului, având în vedere că din cererea acestuia reiese clar că a fost de acord cu sentința de achitare pentru infracțiunea prevăzută de art. 352¹ alin. (1) Cod penal, solicitând doar condamnarea în baza art. 27, 190 alin. (5) Cod penal. De asemenea, învinuirea privind art. 352¹ alin. (1) Cod penal nu întrunește elementele infracțiunii, iar prima instanță a stabilit corect că relațiile sunt civile și

semnarea recipiselor nu a avut loc în cadrul procedurii de examinare. Există și un temei care exclude urmărirea penală prevăzut la art. 275 pct. 3) Cod de procedură penală.

27. La 24 aprilie 2024, Curtea Supremă de Justiție a solicitat părților să depună referință la recurs. La 24 mai 2024, Oleg și Raisa Levițchi au depus o referință comună în care au pledat pentru inadmisibilitatea recursurilor avocatului Mihai Gafton și a condamnatului, considerând că argumentele invocate sunt neîntemeiate. De asemenea, ei au susținut admiterea recursului procurorului și casarea deciziei instanței de apel.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

28. Articolul 401 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„**Art. 401.** Persoanele care pot declara apel

(1) Pot declara apel:

- 1) procurorul, în ce privește latura penală și latura civilă;
- 2) inculpatul, în ce privește latura penală și latura civilă. Sentințele de achitare sau de încetare a procesului penal pot fi atacate și în ce privește temeiurile achitării sau încetării procesului penal;
- 3) partea vătămată, în ce privește latura penală;
- 4) partea civilă și partea civilmente responsabilă, în ce privește latura civilă;
- 5) martorul, expertul, interpretul, traducătorul și apărătorul, în ce privește cheltuielile judiciare cuvenite acestora;
- 6) orice persoană ale cărei interese legitime au fost prejudiciate printr-o măsură sau printr-un act al instanței.”

29. Articolul 421 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„Pot declara recurs procurorul și persoanele indicate în art.401.”

30. Partea relevantă a art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală este următoarea:

„(1) Recursul este admis dacă:

- 1) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;
- 2) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;
- ...
- 4) există o cauză care înlătură răspunderea penală sau un temei care exclude urmărirea penală ori determină încetarea procesului penal;
- 6) hotărârea este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.”

31. Articolul 473³ alin. (1) Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(1) Plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului se examinează de către judecătorul de instrucție, cu participarea condamnatului și, după caz, a avocatului acestuia și a reprezentantului administrației instituției penitenciare.”

32. În perioada relevantă, articolul 190 Cod penal prevedea următoarele:

„(1) Escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani.

...

(5) Acțiunile prevăzute la alin.(1)-(3) săvârșite în proporții deosebit de mari, se pedepsesc cu închisoare de la 8 la 15 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.”

33. În perioada relevantă, articolul 352¹ alin. (1) Cod penal prevedea următoarele:

„(1) Declarația necorespunzătoare adevărului, făcută unui organ competent în vederea producerii unor consecințe juridice, pentru sine sau pentru o terță persoană, atunci când, potrivit legii sau împrejurărilor, declarația servește pentru producerea acestor consecințe,

se pedepsește cu amendă în mărime de până la 950 unități convenționale sau cu închisoare de până la 1 an cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

34. Recursurile au fost declarate în mai puțin de două luni de la comunicarea deciziei motivate a instanței de apel, adică au fost depuse în termen.

35. Art. 434 Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs verifică legalitatea hotărârii atacate doar în limitele invocate în recurs. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs. De asemenea, ea nu permite instanței de recurs să verifice oportunitatea unei soluții judecătorești date de instanța de fond sau apel atât timp cât aceasta este legală (decizia CSJ nr. [1ra-854/2022](#), § 85). Totuși, legea nu interzice instanței de recurs să recalifice considerentele invocate în recurs de la un temei de recurs la altul (decizia CSJ nr. [1ra-1520/2023](#), § 56).

36. Recursurile procurorului, a condamnatului și al părții vătămate se bazează pe temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 1), 2), 4) și 6) Cod de procedură penală. Avocatul Mihai Gafton nu a indicat vreun temei de recurs din cele prevăzute de

art. 427 Cod de procedură penală. Totuși, având în vedere circumstanțele specifice ale acestei cauze și faptul că și condamnatul Serghei Ceban a depus un recurs în această cauză, completul a decis să examineze temeinicia recursului, fără a acorda un termen pentru corectarea acestei omisiuni. În recurs, avocatul doar invocă că instanța de apel nu a efectuat calificarea corectă a acțiunilor condamnatului, nu a motivat soluția și nu a apreciat probatoriul administrat la cauză. Prin urmare, recursul este analizat în conformitate cu art. 427 alin. (1) pct. 4) și 6) Cod de procedură penală. Pentru a asigura o înțelegere clară a hotărârii adoptate, toate recursurile vor fi examinate, în funcție de temeiul specific al fiecărui recurs.

a. Art. 427 alin. (1) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală.

37. Deși partea vătămată a invocat temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 1), 2) Cod de procedură penală, acesta nu a menționat în mod clar în ce constă temeinicia recursului prin prisma fiecărui temei invocat. Din recurs nu rezultă în mod clar de ce decizia instanței de apel este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție. Partea vătămată nu menționează vreo decizie sau încheiere a Curții Supreme care ar da o altă interpretare art. 190 Cod penal sau altor aspecte de drept invocate în recurs. Prin urmare, argumentul cu privire la art. 427 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală este vădit neîntemeiat.

38. Art. 427 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală se referă la schimbarea sau consolidarea jurisprudenței Curții Supreme de Justiție prin admiterea recursului. Aplicarea acestui temei de recurs ține de discreția Curții Supreme de a-și extinde, uniformiza sau schimba jurisprudența. Pentru ca acest argument să fie invocat în mod temeinic, recursul trebuie să confirme lipsa jurisprudenței Curții Supreme cu privire la problemele de drept invocate în recurs, existența unei jurisprudențe contradictorii a Curții Supreme cu privire la acestea, fie modificarea circumstanțelor sociale sau juridice care să justifice schimbarea practicii uniforme a Curții Supreme de Justiție. Niciuna dintre aceste situații nu este invocată în recurs. Prin urmare, și argumentul cu privire la art. 427 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală este vădit neîntemeiat. Caracterul vădit neîntemeiat al acestor pretenții rezultă implicit și din faptul că recurentul a invocat în privința aceleași circumstanțe de fapt temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală (interpretarea legii dată în hotărâre contravine practicii uniforme a Curții Supreme) concomitent cu art. 427 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală (schimbarea sau consolidarea practicii Curții Supreme de Justiție). Aceste temeiuri, în principiu, nu pot fi invocate concomitent, deoarece ele se autoexclud (mutatis mutandis).

b. Art. 427 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală

39. Condamnatul invocă existența temeiului care exclude urmărirea penală prevăzut de art. 275 pct. 3) Cod de procedură penală. Acesta se referă la neîntrunirea elementelor constitutive ale infracțiunii. Avocatul său susține că

instanța de apel nu a efectuat calificarea corectă a acțiunilor condamnatului. În esență, acest argument se referă la motivarea hotărârii judecătorești, care urmează a fi examinat conform art. 427 alin. 1) pct. 6) Cod de procedură penală și va fi examinat prin prisma aceluiași temei.

c. Art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală

40. Recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală au depus, partea vătămată, condamnatul și procurorul. Avocatul Mihai Gafton menționează că instanța de apel nu a motivat soluția și nu a apreciat probatoriul administrat.

41. Potrivit legii, Curtea Supremă de Justiție poate declara inadmisibil un recurs bazat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală fără citarea părților în ședință. Conform art. 433 alin. (3) Cod de procedură penală, convocarea părților în ședință este obligatorie doar în cazul recursurilor bazate pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală „considerate admisibile”, adică a recursurilor considerate *prima facie* de către Curtea Supremă de Justiție că ar avea șanse mari de a fi admise (încheierea CSJ nr. [1ra-426/2024](#), § 21).

42. În încheierile nr. [1ra-1085/2024](#) și nr. [1ra-307/2024](#), Curtea Supremă de Justiție a explicat sensul temeiului de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală. Încheierea nr. [1ra-1085/2024](#) menționează următoarele:

„44. Din nota informativă menționată în paragraful 38 rezultă că sintagma „hotărârea arbitrară” urmează a fi definită prin prisma jurisprudenței CtEDO. În jurisprudența sa, CtEDO deseori folosește împreună sintagmele „hotărârea arbitrară” și hotărâre „bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor”, fără a face o distincție clară între ele. Nota informativă menționează totuși că „la categoria hotărârilor arbitrare ar putea fi atribuite și cele pronunțate cu bună știință contrar legii (în contextul art. 307 Cod penal)”. Rezultă că în cazul hotărârii arbitrare, carența principală vizează încălcarea unei norme legale imperative, adică a unei prevederi normative care nu oferă nicio discreție judecătorului. Lipsa discreției poate rezultă din claritatea textului prevederii normative, fie din practica uniformă și clară de aplicare a normei. Această carență nu se poate datora unei simple greșeli, ci trebuie comisă cu bună știință sau ca urmare a unei erori inexcuzabile. Suntem în prezența unor asemenea situații atunci când instanța de judecată adoptă o hotărâre ce contravine unei norme imperative invocate de participanții la proces sau de instanța judecătorească ierarhic superioară, fără a explica convingător de ce nu aplică acea normă.

41. Sintagma „bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor” se referă la aprecierea probatoriului. Pentru admiterea unui recurs în baza acestei sintagme este necesară întrunirea cumulativă a următoarelor condiții:

- a) hotărârea să se bazeze pe o apreciere eronată a probelor;
- b) aprecierea să fie „vădit nerezonabilă”;
- c) hotărârea contestată se bazează în mod determinant pe această apreciere.

42. Din paragraful precedent rezultă că nu orice eroare în aprecierea probelor poate de duce la admiterea recursului în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală. Nu este suficient ca aprecierea să fie nerezonabilă. Ea trebuie să fie „vădit nerezonabilă”, adică să fie evidentă pentru un profesionist și să nu poată fi explicată rațional. De asemenea, această eroare trebuie să fie determinantă pentru soluția din hotărârea contestată. Îi revine recurentului obligația să convingă instanța de recurs că aceste elemente sunt întrunite.

43. Completul nu exclude că o hotărâre judecătorească poate fi atât „arbitrară”, cât și „bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor”. Totuși, fiecare din cele două sintagme urmează a fi examinate separat.”

43. Curtea Supremă de Justiție a explicat într-o hotărâre ulterioară că suntem în prezența unei hotărâri judecătorești arbitrare sau vădit nerezonabile atunci când a fost admisă „denegarea justiției”. Aceasta are loc când instanța a comis o eroare de drept sau de fapt pe care nicio instanță rezonabilă nu ar comite-o vreodată, inclusiv când hotărârea judecătorească nu are nicio bază juridică în dreptul intern și nu stabilește nicio legătură între faptele litigiului, legea aplicabilă și rezultatul procedurii (hot. [Bochan v. Ucraina \(nr. 2\)](#), 2015, § 62; [Ballıktaş Bingöllü v. Turcia](#), 2021, § 75) (încheierea CSJ nr. [1ra-1251/2024](#), § 39).

44. Recurenții nu au indicat în mod concret care normă imperativă a fost încălcată de curtea de apel. Prin urmare, această pretenție este vădit neîntemeiată.

45. În recurs, partea vătămată Oleg Levițchi și avocatul Mihai Gafton doar prezintă dezacordul cu aprecierea probelor, fără a explica de ce concluzia cu privire la probatoriu a instanței de apel este irațională. Asemenea recursuri sunt vădit neîntemeiate.

46. Procurorul susține că, instanța de apel nu a evaluat corect comportamentul condamnatului, ignorând probele care dovedesc vinovăția lui Serghei Ceban în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal.

47. Instanța de apel a constatat că, la 09 noiembrie 2010, între Serghei Ceban în calitate de creditor și Oleg și Raisa Levițchi în calitate de debitori ipotecari, a fost încheiat contractul nr. 46640, prin care Serghei Ceban a dat cu împrumut lui Oleg și Raisa Levițchi suma de 70.000 de euro. Debitorii au pus în gaj un teren pentru construcții și casa de locuit individuală. Împrumutul trebuia restituit până la 09 noiembrie 2011, împreună cu o dobândă de 10.000 de euro (f.d.98, vol. I). Soții Levițchi au susținut că au restituit 32.000 de euro, însă în pofida acestui fapt, după restituirea acestei sume Serghei Ceban a solicitat executorului judecătorec încasarea întregii sume și a negat restituirea celor 32.000 de euro. Instanța de apel a calificat că aceste fapte nu pot fi calificate conform art. 190 Cod penal. Această concluzie nu este irațională, mai ales având în vedere că aceleași fapte au fost calificate conform art. 352¹ alin. (1) Cod penal, iar procurorul nu a invocat alte fapte ale condamnatului care ar trebui calificate

conform art. 190 Cod penal. Prin urmare, în această parte recursurile acuzării sunt vădit neîntemeiate.

48. În recurs, condamnatul nu a indicat norma imperativă încălcată flagrant de instanța de apel în ceea ce privește capătul de acuzare privind art. 352¹ alin. (1) Cod penal. Condamnatul contestă aprecierea probelor în această parte, susținând că recipisele din 23 februarie 2016 și 28 aprilie 2016 nu au fost semnate în cadrul procedurii de executare, iar negarea semnării nu a avut niciun impact negativ asupra executării titlului executoriu. Instanța de apel a constatat că executorul judecătoresc Iacob Miron a declarat că condamnatul a susținut că nu a semnat nici o recipisă care ar confirma restituirea celor 32.000 de euro și a semnat un înscris prin care solicita executorului încasarea sumei de 80.000 de euro. În plus, raportul de expertiză din 06 decembrie 2016 a confirmat că recipisele din 23 februarie și 28 aprilie 2016 au fost întocmite de condamnat. El a afirmat ulterior că semnătura și scrisul îi aparțin și a precizat că sumele menționate în recipise reprezintă dobânzi asociate hotărârii în cauză. Completul nu consideră irațională aprecierea probelor de către instanța de apel atunci când a dispus condamnarea în baza art. 352¹ alin. (1) Cod penal. Completul de asemenea notează că, în litigiul civil finalizat la 10 august 2016 printr-o tranzacție de împăcare (a se vedea para. 9), condamnatul a acceptat că dobânda care urmează a fi plătită pentru împrumut este de 10.000 de euro, ceea ce exclude versiunea condamnatului că cei 32.000 de euro reprezintă dobânzi.

f. Celelalte argumente din recurs

49. Condamnatul Serghei Ceban a invocat încălcarea drepturilor sale privind condițiile de detenție, invocând art. 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. El solicită compensații pentru condițiile proaste de detenție, în temeiul art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală. Completul respinge această pretenție în temeiul art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, deoarece ea nu a fost invocată în instanța de apel.

50. Conform art. 421 Cod de procedură penală, pot declara recurs procurorul și persoanele indicate în art. 401. Conform art. 401 Cod de procedură penală, martorul poate declara recurs doar în ce privește cheltuielile judiciare cuvenite acestuia. Raisa Levinschi a solicitat să fie recunoscută în calitate de parte vătămată, însă prima instanța i-a respins cererea (a se vedea para. 10). Ea a contestat această încheiere odată cu sentința. Instanța de apel nu s-a pronunțat în decizie asupra acestui recurs. Această eroare nu este suficientă pentru a casa decizia instanței de apel, deoarece nu poate pune în discuție corectitudinea soluționării cauzei. Completul notează, în primul rând, că împrumutul a fost luat de Raisa Levinschi și soțul ei, Oleg Levinschi. Soțul Raisa Levinschi a fost recunoscut în calitate de parte vătămată și a depus apel și recurs. Motivele invocate în recursul depus de Raisa Levinschi sunt identice cu cele invocate de soțul său. Recursul soțului lui Raisa Levinschi este inadmisibil. Oleg și Raisa Levinschi au depus o referință comună la recurs (a se vedea para. 27). În acest

proces nu există o acțiune civilă, iar Raisa Levinschi poate intenta un proces civil. Prin urmare, recursul lui Raisa Levițchi este inadmisibil.

51. Din motivele de mai sus, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 3) și 4) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibile recursurile lui Oleg Levițchi și Raisa Levițchi, a avocatului Mihai Gafton, în interesele condamnatului, a condamnatului Serghei Ceban și a procurorului Radu Sâli și împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2024.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Ghenadie Eremciuc

Vladislav Gribincea